

Je pro tuto povahu obou nároků závažno, že náhrada škody záleží předem v obnovení dřívějšího stavu, a nelze-li takto poskytnouti náhradu, jest pak teprve škodu nahraditi zaplacením odhadní ceny (§ 1323 obč. zák.). Při tom otázka procesní hospodárnosti, ku které poukázal prvý soud, jemuž zajisté tanulo na mysli, že možností dvojího uplatňování nároku na náhradu škody z téhož skutkového základu nastane zdražení nákladů k účelnému domáhání práva potřebných, může míti význam jenom právě v otázce útrat. Ostatně není zcela bez významu úvaha rekursního soudu, že žalobce v době podání žaloby u okresního soudu nemusil znáti výši ostatního svého žádání, aspoň potud ne, pokud i jí jest osvětlena zvláštní povaha obou uplatněných nároků. Nepřichází tedy v tomto případě v úvahu předpis §u 55 druhé věty j. n., jak se stěžovatel mylně domnívá, poněvadž nejde o jistinnou pohledávku. Jelikož výše u prvního soudu zažalovaného nároku nedosahuje 5.000 Kč, mohl býti řečený nárok zažalován u příslušného soudu okresního.

Čís. 5838.

Dopravní řád železniční.

Železnice neváží zboží za účelem zjištění jeho váhy, nýbrž za účelem splnění nákladní smlouvy (vypočítání dovozného, zjištění, kolik zboží bylo jí odevzdáno ku přepravě, kolik má býti příjemci dodáno). Použije-li strana výsledků vážení k jiným účelům, činí tak na vlastní vrub a nebezpečí; dráha neručí za škody, které si strana sama způsobí takovým vlastním, s nákladní smlouvou nesouvisejícím jednáním, při čemž nezáleží na tom, zda dráha špatně vážila beze své viny, či zda dopustila se při vážení lehkého nebo hrubého zavinění.

(Rozh. ze dne 11. března 1926, Rv I 1638/25.)

Žalobkyně zaslala vagon sušené řepy z Kolína do Neratovic, zásilka byla vážena drahou na nádražní váze v Lázních Poděbradech, při čemž zjištěna hrubá váha zboží 13.160 kg. Při dojití zboží do Neratovic byla zásilka před vyložením vážena a zjištěna hrubá váha 11.265 kg. Žalobu proti dráze o náhradu škody za úbytek procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ačkoliv dovolací soud nesouhlasí ve všem s nižšími soudy, přece nelze dovolání přiznati úspěchu. Žalující strana tvrdí v něm v rozporu se spisy, že se žalované straně zdařil pouze důkaz o nesprávnosti váhy zjištěné na kolejové váze v Lázních Poděbradech. První i odvolací soud pokládají za dokázáno mnohem více, totiž že úbytek váhy, zjištěný převážením vozu v Neratovicích, byl jenom zdánlivým, že do stanice určení došlo tolik zboží, kolik ho bylo v přijímací stanici odevzdáno dráze ku přepravě, a že ho za železniční přepravy nebylo. Toto zji-

štění není, jak žalující strana soudí, právním názorem, nýbrž skutkovým zjištěním. Jeho správnost mohla by býti dovolacím soudem přezkoumávána jenom v mezích přípustných dovolacích důvodů čís. 2 a 3 Šu 503 c. ř. s., pokud by byly uplatněny. Jelikož ho žalující strana s hlediska těchto dovolacích důvodů vůbec nenapadá, stalo se již nepošinutelným a, bez ohledu na svou správnost, i pro dovolací soud závazným skutkovým základem pro rozhodnutí sporu. Na tom nemůže nic změnit okolnost, že železniční vůz může býti vykraden, i když plomby vozu zůstaly neporušeny, neb činí dojem neporušenosti. Posouditi, zda došlo v jednotlivém případě ke krádeži, jest věcí svobodného zhodnocení provedených o tom důkazů, to však nelze podle Šu 503 c. ř. s. v dovolacím řízení vůbec již napadati. Skutkovým zjištěním, že zboží za přepravy nebylo, pozbyla žaloba svého právního základu. Podle Šu 84 žel. dopr. ř. ručí železnice jenom za skutečný úbytek na přepravovaném zboží, ustanovení Šu 61 (4) žel. dopr. ř., podle něhož jest váha, dráhou samou zjištěná a do nákladního listu zapsaná, důkazem proti dráze, nemůže se žalující strana dovolávat s úspěchem, poněvadž se dráze právě zdařil protidůkaz, že tato váha nebyla pravdivá. S názorem, že dráha ručí vůbec a za každou škodu, jež vznikne straně jejím chybným vážením, nelze souhlasiti. Jak nejvyšší soud již opětně rozhodl (srv. č. 3804 sb. n. s.), neváží železnice tak jako veřejně pověřené ústavy k vážení podle zákona ze dne 19. června 1866, čís. 85 ř. zák., zboží za účelem zjištění jeho váhy, nýbrž za účelem splnění nákladní smlouvy, tedy aby vypočítala dovozné a zjistila, kolik zboží bylo jí odevzdáno ku přepravě a má býti příjemci dodáno. Použije-li strana výsledků vážení k jiným účelům, činí tak na vlastní vrub a nebezpečí, dráha neručí za škody, které si strana sama způsobí takovým vlastním, s nákladní smlouvou nesouvisejícím jednáním. To platí jak v tom případě, když dráha špatně váží beze své viny, tak i, když se při vážení dopustí lehkého nebo hrubého zavinění. Proto nemůže žalující strana opřítí svůj nárok o § 95 žel. dopr. ř., nehledíc ani k tomu, že hrubé zavinění železnice nebylo zjištěno, neboť výsledky řízení nedostačují ku posouzení, zda železniční zřízenci věděli již při vážení, že váha jest vadná, či zda zvěděli to teprve dodatečně.

Čís. 5839.

Postupem k vybrání není zabráněno postupníku, by nezažaloval svou pohledávku proti postupiteli, aniž se vyhledává předchozí zažalování postoupeného dlužníka. O tom, zda jde o postup na místě, či k vůli placení, rozhoduje základní právní jednání a v něm se zakládající účel postupu.

(Rozh. ze dne 11. března 1926, Rv I 1924/25.)

Proti žalobě o zaplacení peněžité pohledávky namítl žalovaný pouze, že postoupil žalobci pohledávku proti třetímu, převyšující pohledávku